

Distriktsårskonferens

18-19 mars 2017

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE BILAGOR

1. Nolltaxeutredningen

2. Halvtid i mandatperioden, avhoppade parlamentariker

3. Demokratisk förankring av de landstingspolitiska frågorna

4. Miljöutredning samt förslag till åtgärdsplan för Vänsterpartiet Storstockholm

5. Checklista till partiföreningarna -Tänk klimatsmart!

**2017
Vänsterpartiet Storstockholm**

Bilaga 1

Nolltaxa i kollektivtrafiken är ett litet men viktigt steg mot socialism

Jonas Sjöstedt har uttalat att han hoppas att 2017 blir det stora klimatåret och det stora rättvisearbetet. Det finns inget som tydligare konkretiserar denna kombination än nolltaxa i kollektivtrafiken! Nolltaxa tillsammans med satsningar på cykelanvändning och minskat utrymme för bilar kan bli dödsstöten för den klimathotande massbilismen oavsett drivmedel. Samtidigt omfördelar nolltaxan mycket påtagligt från rik till fattig och ger alla samma möjligheter att röra sig obehindrat i länet. Nolltaxa är dessutom en feministisk satsning då majoriteten av kollektivtrafikresenärerna är kvinnor. Därför är nolltaxa en demokratifråga. Minskad bilism möjliggör även en mer effektiv markanvändning så att vi kan återta ytor som idag är reserverade för bilar och använda dem till att bygga bostäder utan att offra de viktiga grönområdena.

Nolltaxa kan också ge kampen för en välfärd utan vinstintresse ett tydligare ansikte. Kollektivtrafik är en självklar del av den generella välfärden och självklart ska den generella välfärden vara gemensamt finansierad. Genom taxo- och kontrollsystemet rinner idag hundratals miljoner – kanske till och med en miljard om året – bort från att göra nytta i trafikproduktionen. Samtidigt rinner lika mycket bort i vinster till riskkapitalisterna bakom de stora privata trafikföretagen. En kombination av nolltaxa och offentlig drift skulle ge utrymme för en 30-procentig ökad trafikutbud. Det motsvarar den ökning som SL beräknar kunna bli följden av att resorna blir fria från biljetter. Då har man ändå inte tagit hänsyn till att nolltaxan gör resorna snabbare och effektivare och att turtätheten kan ökas.

Redan nu är halva kollektivtrafiken gemensamt finansierad genom landstingsskatten. Nolltaxa innebär att även den andra halvan av kollektivtrafiken blir gemensamt finansierad. Det handlar om en årlig kostnad om 7 miljarder kronor och den gemensamma finansieringen kan organiseras på flera olika sätt, alla är var och en eller i kombination rättvisare och klimatsmartare än det nuvarande systemet med taxor som är tunga att bära för dem med små eller inga inkomster. Det förre socialdemokratiska statsrådet Leif Pagrotsky skrev den 19 maj 2015 en artikel på DN Debatt där han jämförde kollektivtrafiken i en stad med hissen i en byggnad. Det borde vara lika självklart att i bägge fallen finansiera resorna gemensamt. Pagrotsky's modell för det praktiska genomförandet var att dels ta ut en regional arbetsgivaravgift om 0,75 % som ger 3,5 Mkr, dels ta ut en 4 % skatt på hyran för kommersiella lokaler inom tullarna som ger ca 1 Mkr och dels höja landstingsskatten med 50 öre som ger 2,5 Mkr.

På direkt förfrågan säger Pagrotsky, numera svensk generalkonsul i New York, att han står fast vid förslaget och den tredelade finansieringen.

Utifrån Pagrotsky's förslag och egna överväganden kan vi beskriva finansieringsalternativen på följande sätt:

1. Höjd landstingsskatt med ca 1,25 kr per skattekrone
2. Förmånsskatt som för frikort, 0–450 kr per månad
3. Regional arbetsgivaravgift, ca 1,5 % på lönesumman i länet
4. Regional moms (VAT), ca 2% på inköpen i länet
5. Skatt på hyran för kommersiella lokaler centralt eller i länet
6. Skatteväxling, omfördelningar inom den befintliga skattesatsen.
7. Höjda skatter och avgifter på bilismen som används till att finansiera kollektivtrafiken.

Alternativ 1, höjd landstingsskatt är det enklaste och renaste alternativet. En höjning med 1,25 kr i Stockholms län skulle medföra att länets invånare beskattas ungefär som genomsnittssvensken. Problemet är politiskt eftersom landstinget har en stabil borgerlig majoritet som inte förstår att majoriteten av deras väljare skulle tjäna på en skattefinansiering. Problemet är också att det blir en kamp om resurserna med en underfinansierad och krisande sjukvård.

Alternativ 2, förmånsskatt för alla, innebär att skattskyldiga beskattas för den förmån som en gratis kollektivtrafik innebär. Det är de villkor som gäller för förtroendevalda i landstinget som kan prenumerera på SL-kort och endast betala förmånsskatt för kortet. De ekonomiska effekterna för den enskilde är ungefär desamma som i alternativ 1.

Alternativ 3, regional arbetsgivaravgift, är en etablerad modell i Frankrike för att finansiera kollektivtrafik i en kommun eller region. Filosofin bakom denna modell är att arbetsköpare har stor nytta av att kommunen eller regionen hjälper dem med att transportera arbetskraften till och från arbetsplatsen och att det därför är rimligt att arbetsköparna betalar för den tjänsten. Ju större kommun eller region desto större procentuell arbetsgivaravgift får tas ut. Men i Frankrike är det bara arbetsköpare med mer än 9 anställda som får beskattas. Vi anser att även arbetsköpare med färre än 9 anställda har denna nytta och att uttaget ska gälla generellt. De allra minsta företagen, ensamföretagare med enskild firma utan anställda bör däremot undantas från den höjda arbetsgivaravgiften i form av höjd egenavgift. För att täcka hela nolltaxan krävs ca 1,5 % på den samlade lönesumman i länet. Det är en obetydlig höjning av arbetsgivaravgiften som idag normalt är 31,42 % men har varit uppe i 39 %. Hur den slår mot den enskilde är dock svårt att beräkna. Denna finansieringsmodell kan inte beslutas regionalt utan kräver med stor sannolikhet en lagändring, vilket gör modellen svårare att införa.

Alternativ 4, regional moms på all konsumtion i länet, är en modell som tillämpas i exempelvis New York där en del av kostnaderna för kollektivtrafiken finansieras genom VAT. En sådan modell slår lite annorlunda än beskattningarna ovan. Visserligen konsumerar höginkomsttagare mer än låginkomsttagare men genom moms får även de riktigt fattiga vara med och betala för kollektivtrafiken. Dessutom ”drabbas” konsumenter från andra län och länder, vilket kan uppfattas som logiskt om de också ska omfattas av nolltaxan. Det har varit svårt att få fram siffran för momsinkomster regionalt men vi uppskattar att det rör sig om 2 % för att täcka hela nolltaxan. Den regionala momsen är liksom den höjda regionala arbetsgivaravgiften ett beslut för riksdagen.

Alternativ 5, skatt på hyran för kommersiella lokaler generellt eller i centrala lägen, är en logiskt begriplig men svår genomförbar modell. Den liknar alternativ 4. Även denna modell kräver beslut på riksnivå såsom alternativen 3 och 4.

Alternativ 6 är skatteväxling där man omfördelar resurserna mellan olika budgetposter inom landstinget. Denna modell kan i viss mån användas som komplement till de andra finansieringsalternativen men bör inte ta resurser från den underfinansierade sjukvården. Besparingar som landstinget kan uppnå genom bättre kontroll av kostnader i upphandlingar och i längre sikt genomförande av verksamheter i egen regi kan styras till ökad skattefinansiering av kollektivtrafiken.

Alternativ 7, att bilismen får finansiera kollektivtrafiken, var den ursprungliga tanken när trängselskatten infördes i Stockholm efter en folkomröstning. Detta har dock uteblivit eftersom pengarna från trängselskatten har styrts till motorvägsbyggen i stället. Höjda trängselskatter, parkeringsavgifter och nya bilrelaterade avgifter kan med fördel användas för att finansiera nolltaxan. Ett exempel skulle kunna vara en höjd fordonskatt för bilar som innehas av personer folkbokförda i kollektivtrafiknära lägen. Även detta alternativ kräver överenskommelser mellan kommuner, landsting och staten.

Sammanfattningsvis hävdar vi att det viktigaste är att inrikta den konkreta politiken mot ett snart genomförande av nolltaxan. Tillsammans med egenregidrift frigör den så stora resurser att den ökade efterfrågan kan tillgodoses. Viktigt är dock att gå hand i hand med ett genomförande av den regionala cykelplanen och kommunala kompletteringar. Exempel från Danmark, Holland, Frankrike och Tyskland visar att det är cykeln som i första hand kan ersätta de många korta bilresorna. De längre kollektivresorna (pendeltåg) kommer att öka mest med nolltaxa. Citybanan som öppnar 2017 kommer därför att vara viktig i sammanhanget.

Diskussionen om val av finansieringsalternativ bör samtidigt fördjupas inom Vänsterpartiet. De föreslagna finansieringsalternativen kan användas var för sig eller kombineras. Som vi beskriver slår de lite olika mot olika målgrupper vilket får olika konsekvenser för den enskilde eller det enskilda företaget. Oavsett val av finansieringslösning måste en eventuell kampanj eller inriktning på ett snabbt genomförande av nolltaxa följas av exempel och information som tydligt visar på fördelarna. Det fortsatta arbetet bör grundas på arbetsgruppens slutledning - att konstatera att det föreligger flera realistiska alternativ och kombinationer som är överlägsna jämfört med ett taxesystem.

Vänsterpartiet Storstockholm, arbetsgruppen för nolltaxa i SL-trafiken

Bilaga 2

Halvtid i mandatperioden, avhoppade parlamentariker

Uppdrag

Verkställande utskottet gav distriktsexpeditionen i uppdrag att undersöka varför ledamöter och ersättare till kommunfullmäktigeuppdrag och landstingsfullmäktigeuppdrag väljer att lämna sina platser under mandatperioden. Detta är en del i distriktets arbete för att ta reda på hur Vänsterpartiets politiker mår och hur distriktet kan stötta dem bättre samt en del i distriktets internfeministiska arbete. Förhoppningen är att undersökningen ska försöka besvara följande frågor:

- Hur många har lämnat sitt uppdrag sedan valet 2014?
- Skiljer det sig mellan kvinnor och män?
- Varför lämnar politiker sina uppdrag?
- Finns det något distriktet/partiet kan göra för att få politiker att vilja fortsätta?
- Finns det stora lokala skillnader?
- Lämnar nya parlamentariker sina uppdrag i större utsträckning än de som tidigare haft uppdrag på samma nivå?

Denna kartläggning ska delges distriktsstyrelsen samt feministiska utskottet. Vidare kan delar av rapporten biläggas verksamhetsberättelsen dock stannar det sammanlagda råmaterialet från den enkät som har gjorts hos distriktsexpeditionen.

Metod

För att ta reda på hur många som lämnat sina uppdrag sedan valet 2014 har vi undersökt vilka som valdes i september 2014, vilka som innehar uppdragen idag¹ samt om det är någon som däremellan haft uppdraget. Vissa platser har innehafts av flera personer, då exempelvis en ordinarie avgått, en ersättare har tagit dennes plats och sedan också avgått.

Vidare har vi skickat en enkät till alla som har eller under mandatperioden har haft fullmäktigeuppdrag för Vänsterpartiet i distriktet. Enkäten skickades ut 18 november och gick att svara på till och med 11 december. Vi skickade ut en påminnelse. Enkäten skickades till 172 personer och 88 svarade. Det innebär att 51 % svarade. Vi hade tyvärr ett par personer mottagare till det första utskicket som ej skulle fått det, men ingen av dessa tycks ha svarat på enkäten av misstag.

Sammanställning

Vänsterpartiet är efter valet 2014 representerat i 23 av 26 kommunfullmäktige grupper i länet samt i landstingsfullmäktige. Totalt hade Vänsterpartiet 80 ordinarie och 61 ersättarplatser att fylla. 46 av de ordinarie och 37 av ersättarplatserna gick till kvinnor och 34 ordinarieplatser och 24 ersättarplatser gick till män. I november 2016 är förändringen sådan att nu är 40 ordinarieplatser och 33 ersättarplatser innehas av kvinnor samt 40 ordinarieplatser och 28 ersättarplatser av män. Under de två år som gått sen valet har 13 ordinarie och 29 ersättare lämnat sina platser. 12 av 13 som lämnat ett ordinarie uppdrag är kvinna.

Tabell 1. Sammanställning (valda, nuvarande och avhoppade) Samtliga kommuner och SLL

	Kvinnor	Män	Totalt
Valda 2014			
Ordinarie	46	34	80
Ersättare	37	24	61
2016			
Ordinarie	40	40	80
Ersättare	33	28	61

¹ 1 November 2016

Avhoppade ²			
Ordinarie	12	1	13
Ersättare	18	11	29

Enkät

Det är 173 unika personer som har eller har haft uppdrag för Vänsterpartiet i en Storstockholmskommun eller i Stockholms läns landsting sedan valet 2014. Av dessa 173 personer är 97 kvinnor och 76 män. 10 har haft både landstingsuppdrag och kommunfullmäktigeuppdrag. Enkäten skickades till 172 personer och 88 svarade, en av de med uppdrag saknades e-postadress till.

I enkäten var alla frågor utom en valfria att svara på vilket gör att det kan vara olika många svar på varje enskild fråga. Den enda fråga som var obligatorisk var frågan om man hade kvar sitt fullmäktigeuppdrag.

Av de som fick enkäten svarade 51 %. Av de 88 svarande var 53 kvinnor, 34 män och 1 person valde att inte svara på frågan. Vi fick in svar från 23 av 24 möjliga parlamentariska grupper³.

De flesta (50 av 84) som svarade på enkäten hade tidigare haft ett fullmäktigeuppdrag innan valet 2014. Vidare valdes ca hälften (43 av 87) av de svarande till ordinarie ledamot vid valet 2014.

Av de 88 som svarade på enkäten så hade 15 lämnat sina uppdrag. Det innebär att det är 36 % av de 42 som lämnat sina uppdrag som svarat på enkäten. Av dessa var det 14 kvinnor och 1 man som fyllde i enkäten.

De som lämnade

De som svarade att de hade lämnat sitt uppdrag fick svara på följande frågor: *Vilka var de avgörande orsakerna till att du lämnade ditt uppdrag?* samt *Hade det funnits något som partiet hade kunnat göra för att göra det möjligt för dig att stanna?*. Syftet med dessa frågor är att försöka svara på frågorna om varför politiker lämnar sina uppdrag och vad vi som parti kan göra för att underlätta för de förtroendevalda. Det är endast en dryg tredjedel av de som lämnade uppdrag som har svarat på dessa frågor så det är inte möjligt att se detta som applicerbart på hela gruppen, men det är upplevelser och erfarenheter från en icke försumbar grupp som ej heller ska förminskas.

Yttre faktorer

Flera av de som lämnat uppdrag anger att de avgörande orsakerna var mer eller mindre yttre faktorer såsom nya jobb som inte går att förena med politiska uppdrag, sjukdom eller flyttar. En del beskriver tidsbrist som en avgörande orsak.

Interna faktorer

Ungefär lika många upplevde att olika partiinterna problem var den avgörande orsaken till att de lämnade sitt uppdrag. Dålig arbetsmiljö, sociala konflikter och bristande interndemokrati såväl i parlamentariska grupper som i föreningar beskrivs som de avgörande orsakerna.

Hade det funnits något som partiet hade kunnat göra för att göra det möjligt för dig att stanna?

På denna fråga var det färre som svarade än på den tidigare. Det som lyfts upp av de som har förslag på insatser från partiet är bland annat en större förståelse för att många har uppdrag utöver sitt arbete och övriga åtaganden samt att i praktiken visa hänsyn för människors olika förutsättningar. Andra menar att det främst är stöd från partiets centrala organisation som önskas. Vidare önskas i något fall ett tidigare agerande från distriktet.

² Gäller fram till och med november 2016. Politiker som lämnat uppdrag efter det räknas ej med.

³ Det är möjligt att det finns svar från alla möjliga parlamentariska grupper i distriktet men då det finns ett svarsalternativ för de som har uppdrag i både landstings- och kommunfullmäktige så kan det se ut som att det saknas uppgifter om en kommun.

Hur kan partiet stötta parlamentariker?

Alla som svarade på enkäten, oavsett om de lämnat sitt uppdrag eller fortfarande hade det, fick svara på vad de tycker att parlamentariker behöver mer av. De fick välja max 3 alternativ. Sedan fanns det en öppen fråga där de kunde beskriva mer utförligt vilket stöd som de tycker behövs.

De flesta tyckte att det behövs samordning mellan olika kommuner så man slipper uppfinna hjulet på nytt.

Utförligare beskrivningar om vilket stöd som önskas

Många valde att skriva mer utförliga beskrivningar om vilket stöd som önskades. För att tydliggöra dessa har vi valt att redovisa dem i fem grupper.

Jag tycker att parlamentariker behöver mer... (välj max 3)

<i>Samordning mellan olika kommuner så man slipper uppfinna hjulet på nytt</i>	46
<i>Stöd kring retorik, medieträning och sociala medier</i>	39
<i>Vidareutbildning om hur den kommunala/landstingskommunala organisationen fungerar</i>	31
<i>Stöd i rollen som förtroendevald</i>	28
<i>Hjälp att formulera texter</i>	24
<i>Övrigt</i>	8

- **Utbildning:** utbildning i såväl kommunallagen som i att skriva motioner, läsa budgetar, lägga förslag, men också utbildning i arbetsledning, ledarskap, medieträning, debatträning och mötesteknik. Även utbildning i hur man som politiker i opposition eller majoritet ska tänka, förhandla och agera strategiskt samt hur förtroendevaldas relation till partiorganisationen ser ut.
- **Nätverk:** samordning mellan olika nivåer i partiet, konkreta förslag på motioner och interpellationer som kan samordnas mellan olika kommuner, kvinnoträffar, nätverk kring olika frågor för inspiration och peppning, kontakt med andra politiker, utbyte mellan olika kommuner, faddrar/kontaktpersoner.
- **Rollen som fritidspolitiker:** former för att utveckla bättre arbetsmiljö och arbetsglädje, positiv feedback från ex DS skulle vara ett stöd, ge möjlighet till politisk utveckling, peppning, tydliga gränser för vad uppdraget innebär, balansen mellan heltidspolitiker och fritidspolitiker.
- **Politiskt stöd:** stöd att skriva texter, kolla upp fakta och kontakta folk.
- **Beslutsstrukturer:** ett mer närvarande DS i SLL-frågor, närmare relation mellan partiorganisationen och de parlamentariska grupperna, mer förtroende för politikerna, tydliggjord relation mellan partiorganisationen och de parlamentariska grupperna och deras mandat.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis återgår vi till de frågor som uppdraget utformades efter och försöker kortfattat svara på dessa.

Hur många har lämnat sitt uppdrag sedan valet 2014?

13 ordinarie fullmäktigeledamöter och 29 ersättare.

Skiljer det sig mellan kvinnor och män?

Ja. Kvinnor lämnar i större utsträckning uppdrag. Av de 13 ordinarie ledamöter som lämnat sina uppdrag är 12 kvinnor. Vidare ser vi att den sammanlagda könsfördelningen förändras under mandatperiodens gång då fler kvinnor lämnar uppdrag.

Varför lämnar politiker sina uppdrag?

Det går såklart inte att dra några definitiva slutsatser efter svaren på en enkät men vi kan få indika-

tioner. Faktorer som att människor flyttar och därmed ej längre kan vara representanter i kommun- eller landstingsfullmäktige är svåra att göra någonting åt. Andra faktorer som visade sig var exempelvis att det kan vara svårt att kombinera yrkes- och familjeliv med ett förtroendeuppdrag. Vidare beskriver flera hur arbetsmiljön påverkade deras beslut att lämna uppdrag, konflikter och bristande interndemokrati lyfts speciellt upp.

Finns det något distriktet/partiet kan göra för att få politiker att vilja fortsätta?

Det är svårt att sja om eventuella åtgärders betydelse men det som står klart är att det finns behov av satsning på såväl utbildning som stöd för parlamentariker men också satsning på intern-demokratiska strukturer. Vidare så är det uppenbart att kvinnor i mycket högre grad lämnar uppdrag och då är det även relevant att fundera på hur internfeministiska metoder kan implementeras. Mer om eventuella åtgärder i avsnittet *Uppföljning* nedan.

Finns det stora lokala skillnader?

Många av Vänsterpartiets fullmäktige grupper är relativt små vilket gör det svårt att dra större slutsatser om läget lokalt, men det vi kan se är att det är ett par grupper där det är relativt dess storlek, många avhopp.

Olika mönster

Mönstren ser olika ut i de olika fullmäktige grupperna, i Järfälla, Norrtälje, Nynäshamn, Sundbyberg och Vallentuna är det bara eller främst ersättare som har lämnat sina uppdrag. I landstingsgruppen har det varit såväl ordinarie som ersättare som lämnat sina uppdrag, men även där är det fler ersättare som har lämnat sina uppdrag. I Huddinge och Solna är det främst eller enbart ordinarie ledamöter som lämnat sina uppdrag.

Lämnar nya parlamentariker sina uppdrag i större utsträckning än de som tidigare haft uppdrag på samma nivå?

Tyvärr har vi ej haft möjlighet att svara på denna fråga så seriöst som vi hade önskat, därför följer inget svar.

Slutkommentarer

I denna rapport lägger vi ej fram några beslutsförslag utan snarare olika ingångar som distriktsstyrelsen kan arbeta vidare utifrån. Vi har inte gjort en liknande undersökning tidigare så vi kan inte säga om antalet som lämnar uppdrag är fler eller färre än tidigare. Då det är tydligt att kvinnor i högre grad lämnar fullmäktigeuppdrag behöver såväl partiorganisationen och de parlamentariska grupperna ta detta på allvar som ett internfeministiskt problem och agera därefter.

Kommunikationen mellan kommungrupperna kan förbättras, exempelvis genom att inspirera varandra kring motioner. När det gäller utbildning för parlamentariker så kan man tänka överväga utbildningar inför valet för personer som skulle kunna tänka sig att bli parlamentariker, likt de spetsutbildningar som arrangerades av distriktet 2013. Vidare ser vi att det finns ett behov av utbildningar för valda parlamentariker, detta bör då ske efter valet 2018. Motionsskrivande och budgetarbete är några av de praktiska utbildningar som efterfrågas.

Att ta tillvara på den erfarenhet och kunskap som redan finns i partiet lyftes, några exempel var att ha faddrar och även fler separatistiska träffar. Vidare finns det möjlighet för de parlamentariska grupperna och partiorganisationen att förbättra samarbetet och tydliggöra deras olika, men av varandra beroende, uppgifter.

Då distriktet ser olika ut i olika fullmäktige grupper vad gäller tillgång till exempelvis politiska sekreterare så är förutsättningarna att vara kommunpolitiker skilda. I enkäten har de svarande utgått från den erfarenhet de har i sitt uppdrag, men distriktet och i förlängningen föreningarna bör ha en idé om hur man kan stötta politiker från olika kommuner utifrån deras behov.

Bilaga 3

Demokratisk förankring av de landstingspolitiska frågorna 2016

Inledning

Till årskonferensen 2015 inkom en motion om att öka den demokratiska förankringen av de landstingspolitiska frågorna i distriktet. Motionärerna eftersöker en ökad demokratisk förankring av de landstingspolitiska frågorna genom exempelvis ett representantskap.

Motionärerna upplevde att det var ett problem att distriktsårskonferensen (DÅKen) inte diskuterar landstingspolitik, att distriktsstyrelsen (DS) har svårt att hinna följa med i landstingsgruppens arbete och att föreningarna inte kan påverka landstingspolitiken löpande.

Vid årskonferensen 2015 beslutades

att DS får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som tar fram ett förslag till ökad demokratisk förankring av de landstingspolitiska frågorna hos lokalföreningarna i Storstockholm t ex i form av ett repskap

att förslaget diskuteras och beslutas på en konferens under 2016.

DS tillsatte en grupp som bestod av Anna Sehlin, Jesper Wiklund, Torun Boucher, Tobias Johansson och från distriktsexpeditionen deltog Sanna Sjögren.

Gruppens arbete har blivit fördröjt i och med de interna diskussioner som rört landstinget under 2016. Arbetet har genomförts genom att, utifrån motionens problembeskrivning, samla in information om hur andra distrikt och partier gör, hur strukturen i distriktet ser ut idag och genom att formulera de utmaningar som finns i den strukturen.

Under arbetets gång fick gruppen även uppgiften att ta sig an frågan om hur landstingsråd utses. I ljuset av detta och i och med att uppdraget handlar om demokratisk förankring läggs stor vikt vid frågor kring arbetsordning för landstingsgruppen i utredningen.

Vänsterpartiet i Stockholms läns landsting

Vänsterpartiet har 12 mandat i landstingsfullmäktige mandatperioden 2014-2018. Med ordinarie ledamöter och ersättare ger det en landstingsgrupp på runt 23 personer. Ibland kan någon vara adjungerad till en plats i landstingsgruppen pga. ett uppdrag. Landstingsgruppen har representation i länet utifrån tre vallistor.

I vissa frågor av större vikt, t ex. tunnelbanutbyggnad, regional utvecklingsplan, expresståg etc. har landstingsgruppen bjudit in gruppledare och föreningsordföranden i hela länet direkt och bett dem komma med synpunkter och närvara på informations- och diskussionsmöte. Representanter från landstingsgruppstyrelsen eller landstingsgruppen besöker också föreningar regelbundet för att berätta om landstingspolitiken och lyfta vissa frågor.

Landstingsgruppen utser landstingsråd, gruppledare och gruppstyrelse. Gruppstyrelsen är ett beredande organ inför de beslutande gruppmötena dit hela gruppen kallas. Gruppledaren och distriktsordföranden ska ha kontakt. Anställda kommunikatörer/pressekreterare i landstinget har regelbundna avstämningsmöten med pressekreterare i Stockholms stadshus och partikansliet samt med ombudsmän på distriktet i syfte att utveckla gemensamma budskap. Även kanslicheferna på landstingskansli och distriktskansli har regelbunden kontakt.

Politiker och sekreterare som arbetar med trafik, miljö och regionfrågor i landstinget har regelbundna avstämningsmöten med politiker och sekreterare som arbetar med trafik, miljö och

regionfrågor i Stockholms stadshus och i riksdagen, men även ibland med distriktet.

På distriktsårskonferensen brukar landstingsgruppens verksamhetsberättelse anmälas. DS godkänner även landstingsgruppens budgetreservation.

Hur fungerar det i andra distrikt?

Utredningsgruppen har varit i kontakt med Vänsterpartiet i Skåne, Västmanland, Uppsala, Östergötland och Västra Götaland för att ta del av hur de arbetar för att förankra politiken. Även Göteborgsdistriktet blev tillfrågat om hur de organiserar sig kring kommunpolitiken. I Göteborgs stad är det flera partiföreningar som tillsammans bildar ett distrikt.

I arbetet har gruppen jämfört stadgar, arbetsordningar samt andra dokument som kan vara till hjälp för att förstå hur de arbetar. Även bedömningar om utmaningar för respektive län har inhämtats. Västra Götaland är just nu inne i en ny regionsbildning där de har ett repskap så deras struktur, även om förutsättningarna skiljer sig mycket åt, är intressant.

Distrikten har väldigt olika abstraktionsnivåer i arbetsordningar och stadgar samt på vilket sätt DS och Årskonferenser påverkar arbetet i landstingsgrupperna.

Utse företrädare

I denna fråga skiljer det sig mycket, från ytterligheten Skåne där alla uppdrag (ex regionråd, gruppledare och representanter i diverse nämnder, styrelser och bolag) väljs efter valresultatet på en extra konferens till andra ytterligheten Stockholm där alla uppdrag väljs inom gruppen. I mellanläget mellan Skåne och Stockholm finns de andra distrikten där vissa uppdrag beslutas inom gruppen och andra är val som DS gör. De flesta distrikt gör som Stockholm när det gäller gruppleddarval, alltså väljer inom gruppen. Att ha strukturen att man väljer gruppledare inom gruppen är relativt okontroversiellt, då denna person behöver ett tydligt mandat för att leda gruppens arbete.

När det gäller poster som Landstingsråd finns det ju även en parlamentarisk aspekt utifrån att de som väljs ofta är en folkvald som var en av dem som stod högst upp på den av partiorganisationen fastställda listan.

När det gäller representanter i nämnder och så vidare är det endast i Stockholm där gruppen inom sig fördelar uppdrag. I Västmanland och Uppsala är det formellt DS som väljer personer till uppdrag. På olika sätt samråder valberedningen med gruppen innan DS beslutar.

Politiska program, verksamhetsplan och vem som till sist bestämmer

”Vänsterpartiets förtroendevalda i kommuner, landsting, regioner, riksdag och Europaparlament har att verka för partiets politik. De vägleds i sitt arbete av partiprogram och övriga program, av kongressbeslut samt av beslut i partiets organ på motsvarande nivå. De skall hålla en nära kontakt med partiets medlemmar och delta i partiets diskussioner och verksamhet.” Ur Vänsterpartiets stadgar §126.

Även i frågan om vem som bestämmer om vad skiljer det sig åt i olika delar av landet. Vissa har det tydligt formulerat i arbetsordningar och andra har mer av en praxis.

Inför varje valår tar Skånes årskonferens beslut om regionpolitiskt program som sedan regiongruppen ska verka för under mandatperioden. I Uppsala och Västmanland beslutar DS om ändring av skattesats, ingående i/uppbrott från koalition, omfattande avyttring av offentlig egendom/verksamhet samt strukturella förändringar av stor betydelse för länets befolkning. I Storstockholms arbetsordning finns inte detta reglerat. Dock beslutar Storstockholms DS om budgetreservationen och på DÅKen så presenteras en verksamhetsberättelse.

Kontakt med partiföreningar

Detta tycks vara alla distrikts huvudbry, hur får vi partiföreningarna att vara mer engagerade i landstingspolitik och hur får vi landstingspolitiken att bli mer inkluderande? I de olika distrikten

jobbar de med diverse nyhetsbrev, medlemsmöten, besök av företrädare och så vidare. Ingen har, som nämnt ovan, något representantskap eller liknande. Västmanland har det uttalat i sin arbetsordning att berörd lokalorganisation ska, vid viktiga politiska frågor, få vara med och besluta, i samråd med landstingsgruppen. Vidare har Västmanland i sin verksamhetsplan att DS ska få en skriftlig rapport inför varje möte, och att denna också ska delges partiföreningarna.

Repskapet i Västra Götaland

Representantskapet i Västra Götaland är ett representantskap mellan distrikt och inte partiföreningar, såsom ett förslag om representantskap i Stockholms län skulle bli. Västra Götalandsregionen består av fyra partidistrikt. Syftet med repskapet är att samordna och utveckla den parlamentariska verksamheten i regionen.

Representantskapet i Västra Götaland består av 55 ledamöter, varje distrikt har fyra grundmandat och sedan fördelas resterande mandat proportionellt mellan distrikten. Man använder uddatalsmetoden vid fördelningen med första divisorn jämkad till 1,21¹.

Ledamöterna och ersättarna till repskapet väljs till en mandatperiod på ett år av respektive distrikts distriktsstyrelse eller distriktsårskonferens. I stadgarna förtydligas även att minst två ledamöter från respektive distriktsstyrelse bör ingå i repskapet. När repskapet är valt ska repskapet inom sig välja en styrelse. Respektive distrikts repskapsledamöter nominerar två ordinarie ledamöter till styrelsen och en suppleant. Styrelsen som helhet väljs sedan av repskapet. Denna ordning innebär att respektive distrikt förfogar över "sina" styrelseledamöter då repskapet inte kan välja någon styrelseledamot mot dennes distrikts vilja. Dock kan repskapet låta bli att välja en nominerad kandidat genom att denna inte får mer än hälften av rösterna, enligt partistadgan om personval. Repskapet väljer ordförande, och styrelsen väljer inom sig vice ordförande och kassör.

Repskapet behandlar förslag från styrelsen, distriktsstyrelserna och repskapets ledamöter. Repskapet fattar även beslut rörande användning och fördelning av de medel som kommer partiet till del som resultat av representationen i regionfullmäktige. Repskapets styrelses uppgift är att utifrån partiets program och utifrån repskapets beslut utveckla partiets politik i frågor som rör Västra Götalandsregionen. Den ska leda det parlamentariska arbetet i regionen samt bland annat stödja distriktens arbete med politiska frågor som rör Västra Götaland.

I repskapet så finns det även en valberedning bestående av två ledamöter från varje distrikt. Valberedningen bereder val av representantskapets ordförande och revisorer samt alla nomineringar till parlamentariska uppdrag i regionen. Om det är uppenbart obehövt eller vid tidsbrist inte går så ansvarar styrelsen för beredning.

Repskapet i Västra Götaland är en stor apparat med ett stort ansvar, bland annat arbetsgivaransvar för anställda. Det är ju också en rätt ny konstruktion och det är en ny distriktsindelning med nya stadgar så det är svårt att bedöma hur det fungerar och vilka erfarenheter som man kan ta med sig från denna struktur, speciellt då den skiljer sig väsentligt mot läget i Stockholms län där länet sammanfaller med distriktsgränsen.

Kommunpolitiken i Göteborgs stad

Göteborg är ett distrikt med flera partiföreningar. Det är också en kommun. Distriktsårskonferensen och DS är partiorganen på motsvarande nivå som kommunala gruppen. Under valår har de en konferens som fastställer ett kommunalpolitiskt program och DS väljer, i samråd med gruppen, partiets representanter i kommunstyrelsen, nämnder och bolag. I Göteborg kan man se en stark koppling mellan årskonferens, DS och den kommunala gruppen. Det är också tydligt att det är DS som har mandat att ta ställning i olika knäckfrågor mellan årskonferenserna.

¹ Är man sugen på att läsa mer om hur det funkar kan man kika här: http://www.val.se/det_svenska_valsystemet/valresultat/mandatfordelning/

Landstingspolitiskt program

Landstinget är det glömda parlamentet, landstingsvalet det glömda valet, landstingsfrågorna de glömda frågorna. Påståendena kanske känns igen och för dem som arbetar aktivt med landstingspolitik kan det kännas svårt att inte få gehör eller uppmärksamhet för de viktiga frågor som beslutas om i landstinget. Å andra sidan kan vissa obekväma beslut passera obemärkt och inte ge upphov till önskad debatter. Många vänsterpartister kan nog skriva under påståendet att kommunikationen och kopplingen mellan medlemmar, lokalföreningar, distrikt och parlament kan förbättras. Med större och bättre kontaktytor mellan vänsterpartister på olika positioner utvecklas politiken positivt och interndemokratien i partiet förbättras. I Vänsterpartiet utgör medlemsorganisationen, det vill säga, distriktet, med lokalföreningar och medlemmar ”partiet” som ger mandat och riktning åt representanterna i de parlamentariska grupperna.

I Stockholms län är det bara på distriktsårskonferensen som landstingsfrågor kan diskuteras i ett forum öppet för representanter från alla lokalföreningar. Det har lyfts att frågor kring landstingspolitiken fått för lite utrymme och att fler medlemmar skulle vilja ha bättre insyn och bättre delaktighet i landstingspolitiken än vad de har idag.

Ett landstingspolitiskt program som tas fram, diskuteras, debatteras och beslutas om på t ex. en distriktsårskonferens skulle ge de folkvalda representanterna för Vänsterpartiet i landstinget ett tydligare mandat i politiken de driver. I framtagandet av ett landstingspolitiskt program kan fler medlemmar i Vänsterpartiet än idag involveras, påverka och lära sig om de frågor som landstinget ansvarar för; vård, hälsa, kultur, kollektivtrafik, regionplanering etc.

Om man skulle anta ett landstingspolitiskt program ges även DS ett tydligare mandat för ställningstaganden gällande exempelvis landstingsgruppens budgetreservation. I ett läge där Vänsterpartiet skulle vara med och förhandla om ett majoritetssamarbete skulle det ge legitimitet till de ställningstaganden gruppen tar i förhandlingar.

Referensgrupp och repskap

I motionen som ligger till grund för utredningen eftersöktes plats för att vitalisera, demokratisera och förankra landstingspolitiken och motionärerna ansåg att ett representantskap skulle vara lösningen.

Som en del av hur landstingspolitiken bättre kan förankras i distriktet har arbetsgruppen diskuterat en länsövergripande repskapsmodell liknande den som Stockholms stads partiföreningar har för kommunfrågor. Vi har även tagit in erfarenheter och undersökt hur repskapet i Västra Götalandsregionen fungerar, se ovan.

Nackdelarna med en sådan modell skulle vara att det är en stor och kostsam administrativ apparat som skulle ta både tjänstemannatid och tid från våra förtroendevalda – och ändå bara kunna hållas med ganska glesa intervaller. Vi skulle alltså inte kunna hantera frågor som ”dyker” upp med kort varsel eller vara en del av landstingsgruppens löpande beredningsarbete.

Det är svårt att hitta ett system med representantskap på länsnivå som inte blir oöverskådligt otympligt.

Om man skulle samla representanter från alla partiföreningar proportionerligt utifrån partiföreningens storlek, så som Stockholms stads representantskap gör eller till distriktsårskonferensen, då har vi i praktiken bara skapat en parallell distriktsårskonferens. Vi behöver ett mindre forum som ändå representerar hela länet.

Det är vidare viktigt att klara ut den demokratiska strukturen. Den demokratiska nivån gentemot landstingsgruppen är distriktet. Mellan distriktsårskonferensen är det DS som ska leda distriktet. Det betyder att större frågor av vikt i landstinget som behöver behandlas under perioden ska lyftas till DS. Om man då har antagit ett landstingspolitiskt program så vägleds DS och landstingsgruppen av detta.

Hur kan då ett mindre forum som representerar hela länet och är så demokratiskt som möjligt se ut? Vi menar att ett sådant forum fortfarande måste innehålla en länsövergripande representation och inte bara består av personer med specifikt intresse för till exempel kollektivtrafik/hälso- och sjukvård. För dem finns redan idag möjligheten att organisera sig i olika nätverk/utskott. Distriktet sammankallar idag gruppleddare i hela länet till gruppleddarträffar. Vårt förslag är att vi utvecklar denna redan existerande form.

Vårt förslag är att gruppleddarträffar för landstinget dit gruppleddare jämte partiföreningsordföranden från kranskommuner jämte till exempel repskapets AU i Stockholms stad kallas för att hantera större landstingsfrågor av vikt. Detta kan dock inte vara ett beslutande organ, men kan fungera som en ganska tung referensgrupp.

Arbetsordning

Vänsterpartiet Storstockholms landstingsgrupps arbetsordning skiljer sig en del från övriga läns och den normalarbetsordning som partistyrelsen har fastställt. Den är i vissa delar mycket detaljerad, exempelvis vilken veckodag möten ska hållas, i andra delar mycket översiktlig.

Det är otydligt vem som i slutändan bestämmer och i och med det grumlans medlemmarnas inflytande genom sina valda representanter i DS. Det är en väsentlig del i partiets interndemokratiska struktur att partiorganisationen stakar ut riktningen för parlamentarikerna och att de i sin tur har ett mandat att luta sig emot.

DS har under året haft en diskussion med landstingsgruppen om revidering av arbetsordning men det har inte beslutats något än. Det finns anledning att revidera stadgarna för att tydliggöra förhållandet mellan partiorganisationen och den parlamentariska gruppen. Vidare skulle det vara bra att tydliggöra hur exempelvis landstingsråd och nämnds- och beredningsledamöter etc. väljs.

Det är rimligt att tänka sig att en förändring av arbetsordningen görs i god tid innan valet 2018. Det är önskvärt att en ny arbetsordning mer går i linje med normalarbetsordningen samt att den tydliggör förhållandet mellan distriktsårskonferensen/DS och landstingsgruppen.

Hur företrädare ska utses är ingen lätt fråga. Som tidigare har visats ovan finns det olika modeller i olika distrikt. När det gäller gruppleddare anser dock gruppen att det är rimligt att landstingsgruppen själva utser en eller flera gruppleddare. Som gruppleddare tvingas man ofta att jämkla mellan olika starka viljor, lösa konflikter och stötta enskilda personer. Det är därför viktigt att en gruppleddare har i stort förtroende i gruppen.

Däremot tycker gruppen att det är rimligt att posten som landstingsråd samt ledamöter och ersättare i landstingsstyrelse, hälso- och sjukvårdsnämnd och trafiknämnd utses av distriktsstyrelsen efter en öppen nomineringsprocess i distriktet. Övriga val görs i gruppen efter en öppen nomineringsprocess men godkänns av distriktsstyrelsen. På detta sätt blir posterna tillsatta genom beslut av det högsta beslutande organet mellan årskonferenserna och en öppen nomineringsprocess och valberedningsprocess ger såväl transparens som legitimitet till valen.

Förslag

Därför föreslår vi

att gruppleddarträffar och/eller ordförandeträffar kan verka som referensgrupp till landstingsgruppen.

att DS kallar till dessa träffar i samråd med landstingsgruppen.

att en extra årskonferens beslutar om ett landstingspolitiskt program under valår.

att landstingsgruppens stadgar revideras med normalarbetsordningen som utgångspunkt och antas av DS under 2017.

att inför val i landstingsfullmäktige av landstingsråd utser distriktsstyrelsen landstingsråd, samt ledamöter och ersättare till landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt trafiknämnden. Övriga val i fullmäktige av väljs av landstingsgruppen och godkänns av distriktsstyrelsen. Förändringen ska gälla från och med valdagen 2018.

Bilaga 4

Miljöutredning samt förslag till åtgärdsplan för Vänsterpartiet Storstockholm september 2015

Inledning

På Vänsterpartiet Storstockholms distriktsårskonferens 2015 motionerades det om att distriktet ska göra en översyn av all verksamhet på distriktsnivå för att kunna utveckla det interna miljöarbetet. Årskonferensen beslutade om att distriktet tillsammans med fastighetsägaren ska se över vilka miljö-, klimat- och energiåtgärder som är möjliga i distriktets lokaler samt på Kafé Marx. Vänsterpartiet Storstockholm arbetar redan idag på olika sätt för att minska sin miljöpåverkan. Denna utredning ser vi som grunden i ett fortsatt arbete för att minska vår miljö- och klimatpåverkan ytterligare inom olika områden.

Omfattning och syfte

Denna utredning kommer att innehålla dels en genomgång av Vänsterpartiet Storstockholms verksamhet och lokaler utifrån aspekter som kan ha miljöpåverkan. De lokaler som omfattas av utredningen är distriktsexpeditionen, lagret samt Kafé Marx. De områden som identifieras som de mest miljöpåverkande och som kommer att lyftas i genomgången är; 1) energianvändning, 2) källsortering, 3) inköp, samt 4) transporter. Även eventuellt nuvarande miljöarbete kommer att lyftas i utredningen.

Syftet med utredningen är att få en översyn över vår verksamhet och de områden som har störst miljö- och klimatpåverkan. Utifrån denna genomgång är ett förslag på åtgärdsplan framtagen, som utgår ifrån de fyra identifierade områdena ovan.

Verksamhetsbeskrivning och miljöaspekter

Nedan följer en genomgång av distriktets verksamhet utifrån de fyra områden som identifieras ha störst miljöpåverkan. Områdena energianvändning och källsortering utreds utifrån de tre lokaler som distriktet ansvarar över; distriktsexpeditionen, lagret och Kafé Marx. Områdena inköp och transport utreds oberoende av lokal.

Energianvändning

Partiet har elavtal med Fortum. Årsförbrukningen 2014 var 68 500 kwh.

Distriktsexpeditionen

Liksom många äldre fastigheter är även distriktsexpeditionens lokal dåligt isolerad och dragig. Ett återkommande problem på arbetsplatsen är alltför höga temperaturer på sommaren (speciellt på ”solsidan”) och alltför låga temperaturer på vintern. På vintern åtgärdas den kalla temperaturen av att flera av arbetsrummen använder externa värmebläskor då elementen inte hjälper tillräckligt, något som drar extra mycket energi.

Elektronik på arbetsplatsen består framförallt av datorer (8 arbetsplatser + några ”extradatorer”), skrivare/kopiator, portomaskin (som används av både Ung Vänster och Partikansliet förutom Distriktsexpeditionen). Det finns i nuläget inga formella rutiner kring att elektroniska prylar och lampor ska stängas ned vid arbetsdagens slut.

Vad gäller köksutrustning så finns kyl och frys, två mikrougnar, en vattenkokare, en spis/ugn och en kaffekokare. Spisen/ugnen används relativt sällan och mikrougnarna i hög grad. Vattenkokare används oftast vid kokning av vatten och kaffekokaren har en timer som stänger av apparaten efter 60 min. I köket finns ingen diskmaskin, utan all diskning sker för hand.

Lagret

På lagret finns vår stora tryckmaskin som är den elektronikpryl som utan tvekan drar mest energi på lagret. Förutom den finns även fler maskiner som drar el; kuverteringsmaskinen, beskärningsmaskinen, dator, högtalare. I nuläget finns inga formella rutiner kring att elektronik ska stängas av vid arbetsdagens slut.

På lagret finns diverse prylar som lånas ut till partiföreningar och organisationer. Framförallt lånar vi ofta ut de batteridrivna högtalarna (Roland). Batterier som ”följer med” vid utlåning av högtalarna är ibland laddningsbara och ibland icke-laddningsbara sådana.

Kafé Marx

Liksom på distriktsexpeditionen är Kafé Marx lokaler äldre och dåligt isolerade och dragiga.

Elektronik som används på Kafé Marx är projektor, kyl/frys, spis/ugn, diskmaskin, lampor. Inte heller på Kafé Marx finns formella rutiner kring att alla elektronik ska stängas av när man lämnar lokalen. Ett problem som kan ses är att diskmaskinen ofta sätts på och lämnas och sedan står på tills någon kommer in i lokalerna nästa gång (den stänger alltså inte av sig själv efter avslutad diskning).

Nuvarande miljöarbete

Det planeras för solceller på fastigheternas tak. För tillfället inväntas bygglov från kommunen, därefter kommer solcellerna installeras. Solcellerna beräknas producera 14 000 kwh per år.

Källsortering

På gården på Kungsgatan 84 finns möjlighet till viss återvinning. Återvinningsstationen delas av hel fastigheten och innehåller; hushållssopor, pappers- och tidningsåtervinning. Ingen möjlighet till ytterligare återvinning finns på gården. Närmaste återvinningsstation ligger ca 5 min promenad bort. Ungefär en gång i månaden finns sk Big Bags på gården där det går att slänga grovsopor. Många gånger ligger det t ex kartong och andra material i dessa som skulle kunna återvinnas på annat sätt.

Distriktsexpeditionen

I varje arbetsrum finns pappersinsamling och det finns även en gemensam tidningsinsamlare i lokalen. I köket återvinns plast, metall, glas, kartong. Matavfall återvinns inte. Rutiner kring återvinning är bristande, både vad gäller vad som återvinns samt hantering av återvinningen. Det är den som är köksansvarig som ska gå/åka med återvinningen. Detta görs dock relativt sällan, troligtvis beroende på att det är relativt långt till återvinningsstationen, vilket kan påverka i vilken utsträckning personalen bryr sig om att källsortera.

Lagret

På lagret består det mesta avfallet av papper och kartong. Papper samlas in och slängs i återvinningsstationen på gården. Kartong samlas också in och körs iväg med jämna mellanrum till en återvinningsstation som tar emot kartong. Även detta görs relativt sällan då det kräver en större arbetsinsats.

Kafé Marx

På Kafé Marx finns ingen återvinning. Detta påtalas ofta av våra besökare på kursverksamheter etc som en brist. Med tanke på att Kafé Marx är den del av fastigheten som flest besöker ger det en negativ bild av partiets miljöarbete. Anledningen till den icke befintliga sopsorteringen beror troligtvis på bristen av återvinningsmöjligheter på gården. Vid några tillfällen har distriktet försökt återvinna under sina kurser. Detta kräver en ganska stor insats från personalen då de måste frakta stora mängder avfall till närmaste återvinningsstation, där det dessutom inte går att kasta större påsar bestående av sopsorterat avfall utan måste kastas i mindre omgångar. Förutom detta saknas behållare för återvinning på Kafé Marx.

Nuvarande miljöarbete

På gården finns möjlighet att återvinna tidningar och kontorspapper. För nuvarande utreds möjligheter att återvinna matavfall.

Inköp

Distriktet ansvarar för inköp av diverse saker till distriktsexpeditionen, lagret och Kafé Marx. Det som oftast köps in är kontorsmaterial (papper, pennor, färgpatroner till tryckmaskinen, post-its m.m.), mat (kaffe, te, mat till utbildningar m.m.) och städpartiklar och andra kemikalier (diskmedel, färg, biltillbehör m.m.). Vid tillfällen köps även elektronik (datorer m.m.) in, samt möbler (skrivbord m.m.).

Kontorsmaterial

Kontorsmaterial köps in från Office Depot. Kopieringspapper som köps in brukar vara miljömärkt (Bra Miljöval och/eller FSC). Även andra produkter brukar vara miljömärkta, även om det inte finns några formella rutiner kring vad som bör köpas in. På Office Depots hemsida är det lätt att se om en produkt är miljö- och rättvisemärkt eller inte.

Mat

Kaffe och te köps in till distriktsexpeditionen och till Kafé Marx och beställs oftast från Office Depot. Kaffet är inte Krav- eller rättvisemärkt.

Distriktet köper även in mat och fika till sina arrangemang, t ex Kurs för nya medlemmar, styrelseutbildningar, distriktsårskonferensen, DS-möten m.m. Enligt beslut från Vänsterpartiets kongress 2010 är huvudalternativet på samtliga tillställningar vegetarisk mat. De som önskar kött får beställa det som specialkost, liksom de som har andra preferenser och allergier.

När färdig mat köps in görs det alltid från ställen som har kollektivavtal. När mat och fika köps i affären är huvudregeln att det i möjligaste mån ska vara ekologiskt/närodlat/miljömärkt/rättvisemärkt. Det finns dock inga formella riktlinjer kring detta.

Städ/Kemikalier

Distriktet använder sig av städfirman Svenska Institutet för Miljö och Hälsa AB vid städning av distriktsexpeditionen och Kafé Marx. Städfirman har kollektivavtal och är miljö- och kvalitetscertifierat enligt ISO. De använder sig enbart av miljömärkta rengöringsmedel.

Vad gäller övriga inköp till distriktet finns inga formella beslut, även om t ex diskmedel och annat rengöringsmedel brukar vara miljömärkt. Distriktet köper även in en del kemikalieprodukter till lagret, t ex färg, tillbehör till bilen och så vidare.

Elektronik

Vid tillfällen införskaffas ny elektronik till distriktsexpeditionen och lagret. I dagsläget har distriktet både inköpta och hyrda elektronikprylar.

Möbler

Möbler köps sällan in till lokalerna. En miljöarbetsgenomgång har nyligen utförts på distriktsexpeditionen med utkomsten att nya, mer ergonomiska möbler har köpts in till arbetsplatsen. De tidigare möblerna var mycket gamla.

Distriktet har vid flera tillfällen köpt in eller övertagit begagnade möbler, både till distriktsexpeditionen och till Kafé Marx.

Nuvarande miljöarbete

Begagnade möbler har köpts in när det har varit möjligt och lämpligt. Städmaterial som används av städfirman är miljömärkt.

Transporter

Distriktet har en bil som används t ex för att köra material och utrustning inför manifestationer. Bilen lånas även ut till partiföreningar vid behov och drivs på bensin.

Distriktet har ingen resepolicy eller riktlinjer kring transport till och från distriktsaktiviteter eller vid besök av partiföreningar, även om både personal och folkvalda oftast väljer att åka kollektiva färdmedel. Vid resor med taxi ska taxibolag som har kollektivavtal väljas.

Nuvarande miljöarbete

I partiet centralts interna dokument med riktlinjer kring resor står det att ”För resor gäller billigaste och miljövänligaste färd sätt. Huvudregeln är tåg. Undantag att resa med flyg medges för resor till/från orter norr om Sundsvall och i de fall alternativ med tåg innebär behov av övernattning.”

Förslag till åtgärdsplan

Nedan följer listor med förslag på åtgärder för att 1) minska energianvändningen, 2) öka andelen källsorterat avfall, 3) säkerställa att inköp som görs är genomtänkta utifrån ett miljö- och rättviseperspektiv, samt 4) säkerställa att miljövänliga transporter sker i så stor utsträckning som möjligt.

Åtgärdsförslag energianvändning

- Köp diskmaskin till distriktsexpeditionen.
- Byt lampor till LED-lampor¹ där sådana inte redan finns (samtliga lokaler).
- Se tillsammans med fastighetsägaren över vad som kan göras åt den dåliga isoleringen för att lokalerna ska hålla temperaturen bättre (framför allt distriktsexpeditionen, även Kafé Marx).
- Inför rutin kring avstängning av elektronik (datorer, skärmar, högtalare, dra ur mobilladdare, skrivare, portomaskin, lampor, tryckmaskinen, kuverteringsmaskinen, projektor etc.) - inte bara viloläge!
- Stäng öppna fönster vid hemgång (samtliga lokaler + sätt upp uppmaningar om det synligt i lokalen).
- Se över möjligheten att ordna så att diskmaskinen på Kafé Marx stänger av sig själv efter diskning samt om möjligt lampor som stänger av sig efter ett tag (Kafé Marx).
- Att tillsammans med fastighetsägaren se ifall det finns möjlighet att byta till ett grönare elavtal, dvs från ett elbolag som enbart använder sig av förnybar energi (vilket Fortum inte gör).
- Att använda uppladdningsbara batterier istället för icke-uppladdningsbara.

Åtgärdsförslag källsortering

- Att påverka fastighetsägaren att förbättra återvinningsmöjligheterna på gården. Kartong, plast, glas och metall bör prioriteras.
- Påverka fastighetsägaren att arbeta för att matavfall börjar återvinnas på gården, liksom uppmuntrar samtliga hyresgäster att samla in matavfall.
- Påverka fastighetsägaren till att tydliggöra vad som bör (och inte bör) slängas i Big Bags (om dessa ens ska finnas kvar).
- Installering av behållare för avfallshantering på Kafé Marx.
- Sätta upp rutiner för källsortering på Kafé Marx, samt vara tydlig med vad som gäller vid uthyrning av lokalen.
- Tydliggöra rutiner och ansvarsfördelning kring återvinning på distriktsexpeditionen och på lagret.
- Ta fram rutiner kring hantering av farligt avfall (framför allt på lagret).

¹ OBS inte lågenergilampor då dessa innehåller kvicksilver samt har kortare förbrukningstid än LED-lampor.

Åtgärdsförslag inköp

- Byt kaffe till ekologiskt/rättvisemärkt.
- Köp ekologisk/rättvisemärkt mat till kurser.

- Köp närproducerad/säsongssmart mat .
- Köp inte kött (om inte någon har bett specifikt om det).
- Policy kring inköp, sträva efter att köpa ekologiskt, rättvisemärkt, miljömärkt.
- Vid införskaffande av ny elektronik, ta hänsyn till miljöaspekten när beslut tas ifall något ska köpas in eller hyras in. Även begagnad elektronik kan vara intressant, se t ex Inrego (inrego.se) för företag som specialiserar sig på återanvändning av IT. Köp elektronik med lång hållbarhet.
- Köp endast miljömärkta, tvätt-, disk-, och rengöringsmedel och överdosera inte.
- Köp miljömärkta papper, kuvert och trycksaker.
- I så liten mån som möjligt använda oss av produkter som innehåller farliga lösningsmedel och i högre utsträckning av vattenbaserade produkter.

Åtgärdsplan transporter

- Uppmuntra personal och folkvalda att åka kollektivt, gå eller cykla till och från partiaktiviteter när möjlighet finns.
- Att en resepolicy tas fram (se t ex Vänsterpartiet Uppsalas resepolicy alternativt partiet centralts reseriktlinjer) där det framgår att vid ersättning för resor ska billigaste kollektiva färdmedlet väljas.
- Att distriktets bil inte används mer än nödvändigt.
- Se över möjligheterna att köpa in en eldriven paketcykel till distriktet.

Beslutat vid distriktsstyrelsens möte 20150924

att godkänna miljöutredningen.

att ge kanslichefen i samarbete med VU i uppdrag att se över vilka åtgärder som kan göras för att minska distriktets miljö- och klimatpåverkan utifrån förslagen i utredningen.

att vidtagna åtgärder presenteras för distriktsstyrelsen innan verksamhetsperiodens slut.

Bilaga 5

Checklista till partiföreningarna - Tänk klimatsmart!

På Vänsterpartiet Storstockholms distriktsårskonferens 2015 diskuterades hur distriktets interna hållbarhetsarbete kunde förbättras. Ett av besluten som årskonferensen utmynnade i var att det skulle tas fram en checklista med tips på miljö-, klimat- och energiåtgärder till partiföreningarna. Vi hoppas att den kan komma till nytta i arbetet för att göra det interna partiarbetet mer hållbart.

Om ni vill diskutera hur ni kan göra föreningen mer miljömedveten – såväl internt som externt – kontakta storstockholm@vansterpartiet.se så hjälper vi gärna till!

Energi

✓ Skicka medlemsutskick via mail istället för vanlig post

Genom att göra utskick till medlemmar via mail istället för med vanlig post sparar föreningen både pengar och på miljön. Antingen kan föreningen ha medlemsutskick via mail som standard och att medlemmar som vill ha dem via post får säga till. Eller så kan man vid rundringningar till nya medlemmar fråga ifall det går bra att de får utskick via mail. Kom ihåg att det blir extra viktigt att hålla e-postadresserna i medlemsregistret uppdaterade om ni sköter de flesta utskick via e-post! TIPS: Använd er av funktionen ”Generell postspärr” i registret för att spärra medlemmar från att få postutskick (tidningarna Rött och Vänsteraktuell kommer ändå komma via post).

Källsortering

✓ Källsortera vid utåtriktade och interna evenemang

Tänk på att det när ni bjuder på fika, kaffe, eller liknande vid olika tillställningar finns möjlighet att källsortera soporna. Att ta med olika soppåsar eller soptunnor och sätta upp lappar med t ex ”kartong”, ”plast” m.m. duger bra. Förutom att det är bra för miljön ser det också bättre ut att vi lever som vi lär.

✓ Sortera ut farligt avfall

Sortera ut farligt avfall och lämna till speciella mottagare. Håll t ex aldrig ut kemikalier i avloppet och släng inte metaller i vanliga soporna. Exempel på vanligt farligt avfall är rengöringsmedel, färg, lim, läkemedel, lampor och batterier.

✓ Återvinn batterier

Batterier innehåller metaller och miljöfarliga ämnen och alla uttjänta batterier ska därför lämnas i batteriholken eller till din miljöstation (eller ännu hellre: använd uppladdningsbara batterier).

✓ Återvinn glödlampor m.m.

Lämna dina glödlampor, lågenergilampor och lysrör till återvinningscentralen. De innehåller farliga metaller som måste tas omhand.

Inköp

✓ Handla ekologiskt och rättvisemärkt

Välj ekologiska och rättvisemärkta varor i affären för att bidra till mindre klimatpåverkan, bättre djursorg och bättre villkor för producenter och anställda. Att välja ekologiskt och rättvisemärkt vid utåtriktade partievenemang är en självklarhet då det stämmer överens med vår rödgröna politik.

✓ Välj närproducerat

Titta på var varorna kommer ifrån innan ni handlar och försök välja närproducerad mat för att minska klimatpåverkan som det innebär att varorna fraktats långa sträckor.

✓ Välj säsongsmart mat

Välj frukt och grönsaker efter säsong, då är varorna både miljövänligast, billigast och godast.

✓ Köp inte kött

Välj bort köttet och bjud på vegetariskt fika. Det finns många anledningar till att inte köpa kött; om vi enbart fokuserar på miljöaspekten så är kött den livsmedelsgrupp som står för allra störst andel utsläpp av koldioxid. På Vänsterpartiets kongress 2010 beslutades dessutom att vegetarisk mat ska vara huvudalternativet på samtliga partitillställningar.

✓ Välj miljömärkt

Välj varor som är miljömärkta när ni köper tvätt-, disk-, och rengöringsmedel, liksom papper, kuvert och trycksaker, för att minska miljöpåverkan.

Transport**✓ Res miljövänligt**

Välj om möjligt kollektivtrafik, cykel eller gång för att ta dig till och ifrån partiföreningsaktiviteter. Genom att lämna bilen hemma bidrar du till mindre negativ miljöpåverkan. Uppmuntra andra att göra detsamma.

För föreningar som har lokal**✓ Byt ut lampor**

Byt ut lampor till LED-lampor, som är både energieffektiva och hållbara.

✓ Se till att källsortera

Se till att det finns möjligheter till källsortering i lokalen och sätt upp tydlig information om vad som gäller så att alla besökare uppmärksammas om sopsorteringsystemet.

✓ Använd grön el

Undersök vad ni har för elavtal och ta reda på ifall ni har möjlighet att byta till ett bolag som enbart erbjuder el från förnyelsebara källor.

✓ Släck alltid lampor och stäng av elektronik

Se till att släcka lampor och stänga av elektronik innan ni lämnar lokalen för att spara energi.

Lästips:

Ni har väl inte missat Vänsterpartiets rapporter om hur vi ställer om Sverige respektive Stockholmsregionen? Här hittar ni dem:

✓ Politik för en rödgrön omställning – Eko-ekogruppens slutrapport

✓ Framtiden är inte till salu – Omställningsplan för Stockholmsregionen

Vänsterpartiet Storstockholm

storstockholm@vansterpartiet.se

storstockholm.vansterpartiet.se